

Baročnina listu: —
 Celotno leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . 5.—
 Četrtilno leto . . . 2.50
 Redna . . . 1.—
Nekaj Avstrije: —
 Celotno leto . . . 15.—
Samostojne številke
 — 10 vinarjev. —

STRAŽA

Interesi ali oznanila
 se nabujajo po 12 urah
 od 6. urine petkovske do
 večernih oznanilnih
 — popust
 „Straža“ izhaja v posrednik in petek popoldne
 — tokopisi se ne vrstijo.

Uredništvo in upravlništvo: Maribor
 Prešernova ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 9.—12. ure dopoldne.

Vstajenje

Praznik vstajenja Gospodovega! Sredi med spomladno, iz zimskega mrtvila vstajajočo naravo zveni radostni, zmagoslavni klic sv. Cerkve: „Kristus je res vstal! Aleluja!“

Spomladno vstajenje je dokaz za to, da je življenjska moč narave nezlomljiva in neporušna. Če ob začetku zime listje odpade z drevja, če trava in rastlinstvo obumre od mraza, če vse grmje zvene in sneg in led pokrije vso naravo, se ti narava zdi kakor mrtvina. Pa le ni docela mrtva. Nekaj je ostalo, na zunaj nevidno, kar vso zimo počiva, kakor da bi bilo mrtvo, na spomlad pa se zbudi. In zopet pride brstje in listje, trava in rastline. Narava je vstala kakor od mrtvih. To moč ima od njega, ki ji je dal življenje, ko jo je ustvaril, in ki ji tudi ohranja življenje.

Če pa početnik narave in njenega življenja ne pusti narave in njene moči tako umreti, da bi na spomlad ne mogla več oživetiti, tudi nad svojo človeško naravo, ki si jo je privzel ob učlovečenju, smrti ni dovolil tolike oblasti, da bi trajno gospodovala njegovemu na križu umrlemu telesu. Vstal je iz groba smrti in s tem je dokazal, da je gospod življenja, da je Bog. In tega se z vstajajočo, spomladno naravo raduje Cerkev in raduje vsako pravo kršansko srce, ki svojemu notranjemu veselju daje izraza z radostnim klicem: Kristus je res vstal! Aleluja!

Zveličar je vstal po boju s hudobijo, v katerem je padel kot žrtev zle sile. Vstajajoč iz groba pa je dvignil v svet z a s t a v o m i r u. Mir vam bodi, tako slove njegov velikonočni pozdrav, ki ga je najprvo zaklical svojim učencem.

Mir vam bodi! To je pridobitev Zveličarjevega življenja, njegove smrti in njegovega vstajenja, sicer najdragocenejša in najblagotvornejša pridobitev za vse človeštvo.

Pred vsem mir z Bogom. Za spravo duhov z Bogom je Zveličar prišel na svet, je deloval, trpel in umrl. S svojim vstajenjem je dokazal, da je to spravo izvršil. Ta mir z nebese je mogoč vsepovsodi, tudi sredi med gromenjem topov, katerega dandanašnji odmeva svet. In ravno med vojsko jih je stotero in tisočero doseglo to, česar jim ni mogla dati prejšnja doba miru, namreč mir z Bogom in pokoj v lastnem srcu.

LISTEK.

Pomlad na grobovih.

Tisto lepo jutro je prišla pomlad, zgodaj, ko je še vse spalo, ko se je še srebrila narava z biserno čisto roso. Njen topel duh je šel pred njo in zarja je vzhajala na nebu za njo. Njen topel dih ji je stresal bisere z vejic in travic na pot in zarja jih je pobirala za njo.

Njeno naročje je bilo polno kipečega življenja, njene oči so oživljale, njen dih je bil življenje. Povsod je padal njen pogled in vžigal življenje, povsod je vel njen dih in oživljal. Na travnikih je zamajal mlado travo, na njivah je zazibal nežno, nizko žito, na grmovju je stresel skrivajoče se boječe mačice in razlital njih zlati prah, na drevju je omastil prve šopke. Na vrtu je razrahljal črnicno okrog nanovih nasajenih cvetk in jim poizkušal odpreti popek.

Pomlad je za trenotek obstala. Ni se utrudila in še je bilo njeno naročje polno življenja, še so oživljale njene žareče oči in njen dih je bil še topel. Obstala je, da je sprejela zahvalo, katero so ji zapeli ptički, ko so se razleteli kakor pojoči cvetovi iz grmovja pod jasno nebo. Zapeli so si isto pesem kakor lani, kakor vedno preje.

Vse, kakor lani, vse, kakor vedno preje. — Mlado solnce je rahlo potrkalo z zlatimi žarki na mala okna, da bi mu jih odprlo mlado dekle in se mu sladko nasmejalo. In pomlad je čakala, da bi

Pa tudi mir med ljudmi vsebuje ta velikonočni blagovest. Na tem naj svet spozna, da ste moji učenci, da se ljubite med seboj, to je Gospodova beseda. Kjer pa je ljubezen, tam ni spora, prepira in boja. Že sama pravičnost, ki pa seveda črpa svoje življenjsko moč iz ljubezni, more odstraniti vse sporne točke, ker je pripravljena dati vsakemu svoje. Zato namestnik Kristusov, papež Benedikt XV., tako pogosto povdarja in tako nujno svetu in njegovim mogotcem priporoča, načela pravičnosti, enakosti in ljubezni, iz katerih more edino vstati mir in se zopet naseliti med narodi.

Ob velikonočnih praznikih, nad katerimi kakor božji angel plove Kristusov pozdrav: „Mir vam bodi“, se poživi, ojači in pomnoži želja po miru.

Ko je Gospod vstal, „je angel Gospodov prišel z nebes in je pristopil ter kamen odvalil“ (Mat. 28, 2).

Ogromen kamen že skoraj tri leta leži na evropskih narodih, iz katerih pod njegovim strašanskim pritiskom teče kri ter se izžema življenjski mozeg. Izpočetka so nekateri mislili, da bodo z lastno močjo odvalili raz se ta grozoviti kamen, predno še pride zima. Pa je minula prva zima, prišla je druga, prišla in minula je tretja, kamen pa še ni odvaljen.

Človeštvo želino gleda, odkod bo prišel tisti angel miru, ki bo odvalil ta grozoviti kamen s prs človeštva. Nekaj časa se je mislilo, da se bo predsednik Zedinjenih držav kot tovariš v tem angelskem delu pridružil rimskemu papežu. Pa je ravno o teh praznikih na svoja usta nastavil bojno trobljo ter napovedal vojno stanje z našim nemškim zaveznikom.

Naš cesar Karel je takoj ob nastopu svoje vladave izjavil svojo željo po miru in svojo pripravljenost za mir. Pred nekaj dnevi je po svojem zunanjem ministru dal ponoviti to svojo željo in pripravljenost. V resnici velikonočna želja je, ki jo je naš cesar izrazil svojim narodom in za svoje narode, kateri njegovo željo spremljajo s prošnjami do Boga, s hrepenejem in upanjem. Tej želji v svojem srcu tudi pritrjuje vsi narodi na svetu, ki trpijo pod ogromno težo vojske in bi radostno poljubili rob plašča tistemu angelu miru, ki bi skalo vojske odvalil s človeštva, ter bi med svet zaklical Zveličarjev osrečevalni velikonočni pozdrav o miru.

dahnila v vedno zeleni rožmarin, da bi se dotaknila s svojimi rdečimi usnicami vršičkov nagelja in jim dala cvet.

Mlado dekle je prišlo in odprlo okna. S tresočo se roko je prestavilo rožmarin in naravnalo nagelja, da je padal daleč doli z okna. A zaprlo je svoje lepe oči — izpod vek se je pokazala solza — in zakrilo z roko svoj rožni obraz.

Solnce se je predrznilo in jo je vprašalo:

„Kaj ti je, dekle, da si zaprlo svoje lepe oči in zakrilo svoj nežni obraz? Glej, pripeljal sem ti svojo lepo pomlad, ki si jo že tako pričakovala, daj, da razpeni tvoj nagelj v rdeče cvete, daj, da napolni tvoj rožmarin z novim vonjem, daj, nasmejaj se!“

Mlado dekle ga je razumelo in odgovorilo:

„Čemu bi mi nagelj še cvetel, čemu bi mi rožmarin še zelenel, ko pa nimam več njega, kateremu bi ga dala! Zato so žalostne moje oči. Pelji pa tja svojo lepo pomlad, ti mlado solnce, na njegov grob, v grob mu dajni življenje! Oh, ne moreš ga! Pa mu vsaj grob okraši, ko ga jaz ne morem!“

Solnce jo je žalostno poslušalo in sprejelo naročilo. In kjerkoli je potrkalo na mala okna, povsod je videlo žalostne oči, povsod je dobilo isto žalostno naročilo.

Zato je peljalo svojo lepo, nežno pomlad z zlatimi žarki kakor za roko — na grobove. Dolga vrsta jih je bila, grob pri grobu, kakor preje travica pri travici na polju. Pomlad se je zgrozila in se boječe obrnila k solncu:

„Tu je sama smrt!“

„Zato pa dajaj življenja, bogato ga srpaj na te

Senzacionelen proces.

Na Dunaju se je proces proti upravnim svetnikom in uradnikom depozitne banke končal. Razkril je veliko korupcijo, ki se je udomačila med vojsko v bančnih in z njimi zvezanih krogih. Glavni obtoženci so dobili občutne kazni.

Banke so se v vojnem času popolnoma izneverile svojemu glavnemu namenu, da izravnavajo denar med kapitalisti na eni strani in med obrtniki, trgovci in industrijo na drugi strani. Vrgle so se na kupčijo in sicer na polju, kjer so v sedanjem času najbolj nevarne, da namreč nakupujejo vso konsumno produkcijo in jo dovajajo na konsumentni trg. Vsaka banka, izjem je prav malo, si je med vojsko ustanovila svoj blagovni oddelek, kateri posluje kakor dobavitelj, seveda brez vsake znanosti in usposobljenosti, toda z močjo in silo svojega kapitala.

Banke s svojimi blagovnimi oddelki so postale nevarne za producenta, ker skokoma spreminjajo cene in si vsled tega producent svoje produkcije ne more več smotrno urediti; so postale nevarne za konsumenta, ker mu podražujejo in zadržujejo konsumne predmete; postale pa so velikanska nevarnost tudi za kmetstvo z adružništvom, in s tem za celi kmetijski blagovni trg, ker odrivajo zadruga in kmeta od trgovine s svojimi lastnimi pridelki. Bolj kakor pred vojsko nastopa bančni kapital kot trgovec s kmetскими pridelki.

Državna uprava bo morala, ako hoče ohraniti svež, zdrav in neodvisen kmetijski stan, odklanjati posredovanje bank ter iskati stika samo z zadrugami in kmeti.

Obtožba.

Meseca junija leta 1916 je stopilo vojno ministrstvo v pogajanja s predsednikom depozitne banke dr. Kranzom, da ji dobavi 175.000 hl piva. Dr. Kranz je dobavo sprejel ter vrnil kot nov član dobaviteljstva svojo banko, da sta mogla tako oba služiti. Dobička je naredil dr. Kranz, oziroma banka, okroglo 1.300.000 K. Vsled tega je dvignilo dunajsko državno pravdnštvo proti njemu in njegovim pomagačem dr. Freundu, Eisig Rubelu, Fric Felixu, Norbertu Perlebergerju in Schwarzwaldu obtožbo radi oderuštva s

gole grobove“, ji je naročilo solnce.

In pomlad je delila življenje. Z rokami ga je dajala, s pogledom ga je vžigala in njen dih ga je vlivljal v usahlo travo, da je ozelenela, v uvele cvetne popke, da so se napeli.

A roke so postale prazne, oči so se otemnile in topli dih se je ohladil: grobov pa je bila še dolga vrsta na visokem bregu nad sinjo reko. Drug ob drugem so bili, kakor drugod, napravljeni v štirikote iz rjave steptane zemlje, komaj ped visoki; vse okrog in okrog pa je bila gola skala.

„Vam ne morem dati ne ene zelene travice, ne ene cvetke, o vi, izmed vseh najrevnejših!“

Pomlad se je sklonila na te umazane grobove in jih poljubila:

„Svoj poljub vam dam, svoje srce vam dam, ki je vir življenja, da bi bili tudi vi vir novega življenja, vi grobovi, znamenje vstajenja!“

V pomladnem jutru sem čul to pesem, v dnu svojega srca sem jo čul.

Fr. Hr.

Na cvetno nedeljo.

Spisal Radimirov.

„He, Lizka, kdo bo pa letos nesel snop?“

Tako so vprašali Bromanov oče v sredo pred cvetno nedeljo svojo hčer. Ta je sedela pri neki knjigi za veliko javorjevo mizo in je čitala. K delu je niso naganjali, ko je vendar že tretje leto študirala

Več ameriških senatorjev proti vojski.

Reuter poroča iz Vašingtona, da se je več senatorjev pri debati o vladni vojni resoluciji izjavilo proti vojni napovedi Nemčiji. Med njimi je bil tudi ugledni senator Stone. Vendar so vsi ti dostavili, da bodo v slučaju vojske podpirali vlado.

Ameriško brodogradništvo se pridruži četverosporzumovemu brodogradništvu.

Iz Vašingtona se poroča, da je severoameriški mornariški urad razglasil, da se je vse potrebno ukrenilo za sodelovanje ameriškega brodogradništva z brodogradništvom četverosporzumovih držav.

Mehikanci zapuščajo Zedinjene države.

Iz Novega Jorka se poroča, da mehikanski državljani kar trumoma zapuščajo ozemlje Severne Amerike in hitijo v domovino.

Prva oborožena ameriška trgovska ladja potopljena.

Nemški P-čoln je potopil, kakor poroča „Agence Havas“, prvo oboroženo ameriško trgovsko ladjo „Asteo“ na poti v Evropo. Neka patroljska ladja je srečala čoln z 19 možmi posadke, 28 mož baje še pogrešajo.

C. kr. strelci.

Cesar je odredil, da se odslej imenuje avstrijsko domobranstvo: C. kr. strelci. Domobranstvo se je l. 1869 pač ustanovilo kot črnavojna, vendar se je kmalu razvilo v prvovrstno armado. V kljub temu je še v javnost tuintam proniclo mnenje, da je domobranstvo drugovrstno vojaštvo. V sedanji vojski je domobranstvo pokazalo svojo prvovrstnost tudi na bojiščih. Za to je cesar odredil spremembe nazivanja.

Revolucija na Ruskem.

Le malokatera vest nam ve povedati, da se je tu ali tam kdo ganil za carja in stari režim. Seveda mi moremo soditi le po novicah, ki nam dohajajo. In po teh izgleda, kakor da bi nove razmere postajale vedno bolj ustaljene. Le to še je lahko nevarno za notranji mir, da obstojata v istini dve močni struji, Čeizeva in Miljukova. Čeizeva delavsko-vojaška je brezdvomno v Petrogradu močnejša, toda pozabiti se ne sme, da ima Miljukova vlado v rokah in da nastopa z vladno avtoriteto.

Nemški socialdemokrati so se s posredovanjem švedskih začeli pogajati s Čeizovo strujo radi miru. Čeize je namreč sporočil nemškemu socialdemokratu, da je sedaj napočil čas, da se začnejo priprave za mir.

Zdi se, da vstaja zarja miru. V tem upanju nas ne sme motiti dejstvo, da je Amerika posegla v

Dom in svet.

Za 30letnico se je „Dom in Svetu“ oglasilo več sto novih naročnikov. Ni čuda. Sedanji urednik je res lepo praznoval spomin hvalečnosti ustanovitelju tista. List pa je lep po zunanjih opremi in bogat po vsebini. Vedno se oglašajo še novi naročniki in bomo menda treba kmalu ponatisniti prve številke. Kdor vidi letošnji „Dom in Svet“, ga res ne more pogrešati v svoji hiši. Takoj tukaj bi omenjal, da bi lahko „Dom in Svet“ imel neprimerno višje število naročnikov, ako bi naši ljudje ne imeli nekega strahu pred kratko besedo za dobro stvar. Sicer pa upam, da bo letošnji „Dom in Svet“ najboljši agitator sam za-se.

Z veseljem vzame človek v roke 3. in 4. štev., zakaj v sebi hranita prave bisere slovenske pesmi in proze. V začetku sedanje vojne je France Finžgar začel pisati o „Prerokovanju“. Z mojim stroko roko je očitno splošno duševno dispozicijo našega ljudstva na deželi. Spominjam se, kako napeto smo čakali, kaj prinesejo prihodnje številke. Sledil je roman „Boji“, boji v dušah in sredi naših mož in žen, ki so ostale doma. Vojska je neusmiljeno zgrabila ne samo naših ljudi na bojiščih, ampak strelski jarek se je razrezal tudi v njihove domače. Finžgar nam je povedal, da so se tudi naše žene in matere zmagovalno borile za čistost in poštenje domačega ognjišča. Morebitno omahovanje je moralo dobiti krepko pokoro, velikemu času primerno veliko trpljenje je z spokornimi žrtvami ozdravilo notranje bolezni. Ves naš narod, od otroka do starca, od deklice do matere, je v tej vojni šel skozi veliko trpljenje. Vihar ga je omil, zlomil ga ni. Vojna je v zadnjih stopnjah „Prerokbe zore“. Naša starodavna prerokovanja se čudovito izpolnjujejo. Gorje lije v sleherno srce. V sedanji črtici je Finžgar v klenem, kratkem jeziku, ki je bogat primer, narisal začetek italijanske vojne. Kratka slika, a prešla bo kot umetna v naše izbrane knjige. Ivan Grafenauer je prinesel zanimiv donesek. V stari policijski državi so Valentinu Vod-

mes. Centralne države se večkrat izjavila, da se bodo mirovni pogajanj udeležile le one države, ki so se vojskovale. Za to se je — nemara — Amerika še v zadnjem trenutku odločila za vojsko.

Volitve za ustavodajno skupščino.

„Petit Parisien“ poroča iz Petrograda, da se bodo volitve odposlancev za ustavodajno skupščino vršile najbrž še le v začetku letošnjega poletja. Se daj se sestavljajo po celi državi volilni imeniki, kar dela pri sedanjih zamotanih razmerah veliko težav.

Carjeva rodbina osamljena.

Ves okoliš carske dvojice je bil prepeljan iz Carskega sela v trdnjavo Petropavlovsk. Carska dvojica je popolnoma izolirana. Straženje je poostreno. Trikrat na dan se konstatira, ali se carska dvojica še nahaja v palači.

Nikolaj Nikolajevič aretiran?

Iz Petrograda se poroča, da je delavski odbor zahteval, naj se velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča zapre. — Iz Kolina se dne 3. aprila poroča, da so Nikolaja Nikolajeviča pregnali na Krim.

Ruske obljube Poljakom.

Začasna ruska vlada je izdala Poljake oklic v katerem označuje politične pravice, katere ste osreduje veseliti obljubili Poljakom, za ničevne. V oklicu se naznanja, da se mora ustanoviti poljaka država, katere bo obsegala vse ozemlje, na katerem žive Poljaki v večini. Taka zedinjena poljska država bo v vojaškem oziru zelo tesno združena z Rusijo. Ustarodajno zborovanje, ki bo izvoljeno na podlagi splošne volilne pravice, bo sklicano v Varšavo. Na dotičnem ustareodajnem zborovanju bo tudi določena vladna oblika nove poljske države. Rusko ustareodajno zborovanje bo končne veljavno dalo dovoljenje za spremembo ozemlja, ki bo tvorilo novo poljsko državo.

Italijansko bojišče.

Na italijanski fronti se je pri jasnem vremenu zadnje dni razvnelo živahnejše bojno delovanje na obeh straneh. Na južnem Tirolskem se Lahi vedno obstreljuje, o Arco in Roveret. Francoski in italijanski časopisje neprestan piše o velikih ofenzivnih pripravah naše armade proti Italiji. „Agenzia italiana“ celo meni, da se bo na Italijanskem bila odločilna bitka.

Ofenziva proti Italiji?

Francoski list „Matin“ piše, da se bo Hindenburg na francoski fronti na črti Douai—Mezieres—

niku očitali, da je njegova „Hirija oživljena“, slavo-spev Napoleonu. Zanimiva so Grafenauerjeva izvajanja. Vodnikova „Hirija oživljena“ je samo proslava slovenske zgodovine in domovine, pravzaprav v spomin prvega slovenskega zgodovinarja Antona Linhartu. Vodnik je imel idejo že davno pred Napoleonom. Skromni 50letnik dr. Jožef Debevec prevaja in razlaga že 15. spev „Vic“ Dantejeve nebeske komedije. Ob vsakem spevu se moramo čuditi, da ga ne pretrudi ta težka pesem, katere prevod je odličen po formalni dovršenosti in snovni točnosti. Jože Debevec je tih delavec. Upamo, da za spominsko leto 1921 dobimo prevod vseh treh delov. Ali misli tudi na ilustracije? Od srca bi jih želeli imeti.

Ivan Cankar nadaljuje svoje „Podobe iz sanj.“ Nič se ne motimo, če rečemo, da Ivan Cankar nikdar še ni tako dobro in slovenskemu narodu tako iz srca pisal kot sedaj. V teh sanjavih črtah se skrivajo važne in žive resnice. „Podobe iz sanj“ so ključ budnega človeka, ki s polno zavestjo doživlja čas in slovensko usodo.

Ksaver Meško nam nudi dve novi legendi. Prav živo nam hoče predočiti rahlo pesniško in vendar v svojem kulturnem pomenu tako veliko prikazen asiškega uboščka-svetnika. Zdi se mi, da je čas pripraven, da Slovenci dobimo obširno delo o tem možu, ki bi prav danes segel zdravilno v mnogo naših srec.

Dr. Knific nadaljuje svoje potovanje po ruskem Turkestanu, katero dobiva vedno več bralcev. Zagrebški „Obzor“ je prinesel nekaj odlomkov. Dr. Knific ima velik potopisni talent, ne zadovolji se z različnimi anekdotami, ampak skuša prav živahno opisati kulturno ozadje svojih dežel.

Profesor Gašper Porenta nas je v tej številki posebno razveselil. Piše namreč o razvoju in značaju „lepe knjige.“ Kaže nam, kako se je razvijalo to teženje, da se ustvari knjiga, ki bi bila tudi kakor knjiga umetnostna enota. Pove nam tudi, na čem da smo danes, po kakšnih pravilih tiskajo in ilustrirajo svoje knjige Angleži, Francozi, Nemci. Razprava bo

dolina Moze ustavil francosko-angleškemu prodiranju. Avstriji pa bodo med tem pod poveljstvom marsala pl. Konrada prodirali proti Benečiji ter bodo ogroževali Milan in dolino reke Po.

Cadorneve ofenzive.

Iz Lugana se poroča, da vlada med Cadorno in italijansko vlado glede pričetka ofenzivnih sunkov proti Avstriji veliko nesoglasje. Vloda baje sili v Cadorno, naj že kmalu prične z ofenzivo, Cadorna pa ofenzivni nastop svoje armade odlašajo od tedna do tedna. Cadorna baje radi tega ne more pričeti z ofenzivo proti nam, ker so obljubljene francoske čete izostale.

Rusko bojišče.

Položaj na ruski fronti je nespremenjen. Vršijo se le manjši spopadi prednjih čet. Vojni strokovnjaki sodijo, da v bližnjem času ni misliti na kakšno večjo podvzetja ruskih armad, ker se niti razmere glede poveljstva niso popolnoma urejene. Vojni minister Gučkov je odredil, da morajo vsi častniki v zaledju, ki so le količkaj razpoložljivi, takoj na bojno črto.

Rumunsko bojišče.

Ob Donavi obstreljuje ruska artilerija od časa do časa bolgarske postojanke v Dobruči. Pri mestu Garleasca ob Seretu so naši vdrl v rusko postojanko in zajeli tamošnjo posadko.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču hudi boji na črti Peronne—Cambrai v Flandriji, kjer so Angleži zopet nekoliko napredovali in zasedli 8 trgov in vasi. Južno od mesta Ripont v Champagni se pa Francozi pripravljajo na nove velike napade. Na ostalem delu bojne črte izvanredno hudi artilerijski boji in boji zrakoplovcev. Angleška vlada je zopet odredila po vsej Angliji nova prebiranja.

Gibalna vojska.

Na zapadnem bojišču so zapletene že znatne angleško-francoske bojne sile v gibalno vojno. Sodi se, da veliki deli več armad. S posebnim pritiskom napadajo Francozi na prostoru severno Soissons, ločilni točki stare in nove nemške fronte, tako da tu utegnemo izvedeti v kratkem kaj več o nemških namelih na tem prostoru.

zelo zanimiva za naše tiskarje in založnike. Ali bi ne kazalo, da nam strokovnjak pove nekaj tudi o in za slovensko „lepo knjigo“?

Preglejte stvari pa so nekaj posebnega in so prav zanimive. Pregelj raste. Veliko je že napisal, vendar se njegov odlični talent ni še nikdar pokazal v toliki umerjenosti, uglajenosti in formalni popolnosti, kakor v pričujočih „Baladah v prozi.“ Nekatere so take, da bodo lahko vedno ostale vzor dobrega slovenskega pisanja. In kaj bi rekli o njegovi rapsodiji „Od Brezji do Kranja...“? Ves naš čas in vsa naša domovina je v nji. Človek bere, bere in uživa to lepo stvar.

Bevk je s silno strastjo iz najglobljih globočin izmučenega človeka, ki ne more premagati razmer, napisal strašno črtico „Faraon.“ Vojska!

Pridni zgodovinar dr. Mal priobčuje zanimiv donesek k domači zgodovini. Prav času primerna je opomba in navedba zgodovinskega dejstva o širiteljskih kulturah v naših krajih.

Bogača sta oddelka z ocenami naše književnosti in glasbe. „Drobitž“ ima dve odlični nevsakdanji malenkosti Aktualna pa je Janeza Kalana razprava o anarhiji v slovenski pisavi. Strogi gospod je zelo huđ in prav ima. Napako večsah odpravi samo le z leskovko. Hvaležni smo Kalanu, ki brani slovensčino pred barbarskim početjem naših časnikarjev.

Med pesmimi pa je prelepa Sardenkova „Viae Sion lugent.“ (Pota na Sion žalujejo.)

Zadnja številka je prinesla same slovenske moderne slike, ta pa zgolj klasične, večinoma italijanske portrete. Slike so izredno dobre. Kako moderno dojmi Rafaelov portret mladeniča. Tizianov zdravnik Parma pa je kakor izrazita moderna slika. Prav je, da „Dom in Svet“ ne zanemarija moderne umetnosti, pa nič manj mu ne bomo hvaležni za dobre stare slike.

Tolažba je človeku, da v tej mizeriji tako živahno polje naše duševno življenje. „Dom in Svetova“ družina je krepka in številna in nam z nastočin

Angleži zasedli zopet osem vasi.

Iz angleškega poročila z dne 2. aprila je poznano, da so Angleži dne 1. aprila na črti Bapaume — Cambrai — Arras iztrgali Nemcem zopet 8 vasi in več močno utrjenih in betoniranih strelskih jarkov. Sunek angleških čet je naperjen proti Belgiji.

Novi nemški P-čolni.

V Nemčiji so zgradili novo vrsto P-čolnov, ki se od drugih bistveno razločujejo na ta način, da je periskop na teh P-čolnih napravljen tako, da je za sovražnika nevidljiv, ter da so novi P-čolni v stanju, ako je potrebno se takoj skriti pod vodo. Vsled teh P-čolnov so narasle četverosporazumu nove težkoče.

Macedonsko bojišče.

Na macedonskem bojišču napadajo severno in zahodno od Bitolja močni francoski oddelki, a brez uspešno. Pri Črveni Steni zahodno od Bitolja so se Francozi vnovič nekoliko umaknili. Ob Črni in Strumi artilerijski boji.

Turška bojišča.

Na vseh turških bojiščih vlada živahno gibanje. Po bitki pri Gazi (v Palestini ob Sredozemskem morju) se pripravljajo Angleži na novo prodiranje v Palestini. — V Mezopotamiji prodirajo Angleži proti severozahodu v smeri proti Eufratu. Pritegnili so iz Indije številna ojačenja. — Na kavkaškem bojišču živahni spopadi na črti Bitlis—Diarbekir. — Na ostalih turških bojiščih nobenih večjih dogodkov.

Bitka pri Gazi.

V angleški zbornici je prečital zunanji minister Bonar Law sledeče poročilo poveljnika angleških čet na egiptovskem bojišču, generala Dobelle o dvadnevni bitki dne 26. in 27. marca južno od mesta Gaza ob morski obali 70 kilometrov južno zahodno od Jeruzalema. Glavni namen našega prodiranja je bil, da angleške čete zasedejo dolino reke Vadi Ghuzze in da si na ta način zasigurajo nemoteno gradnje naše železnice proti Palestini. Dolino in tudi kraj Vadi Ghuzze smo zavzeli brez boja. Da angleške čete prisilijo umikajoče se Turke za boj, sem napadel nenadoma proti večeru Vadi Ghuzze. Zavzeli smo prve sovražne jarke in ujeli 700 Turkov. Nemški general Kress, poveljnik turških čet, je prodiral v treh kolonah proti Gazzi. Angleška kavale

število svojih naročnikov daje upanje: Če smo ta strašni čas preživeli v toliki in taki duševni aktivnosti, kdo se bo bal za čas po vojni?

F. J.

Vsebina št. 3—4.

Clanki: Prerokbe zore. F. S. Finžgar. — Vodnikova „Ilirija oživljena“, slavospev na slovensko zgodovino. Ivan Grafenauer. — Podobe iz sanj. Iv. Cankar. Lepa knjiga. Gašpar Porenta. — Legende o sv. Frančišku. Ksaver Meško. — V ruskem Turkestanu. Dr. Ivan Knific. — Balade v prozi. Iv. Pregelj. — Cerkev na otoku in izsušitev Blejskega jezera. Po arhivalnih virih priobčil Josip Mal. — Faraon. France Bevk.

Pesmi: Viae Sion lugent, Silvin Sardenko. — Samotna ura. Igo Gruden. — V aleji. Jože Plot. — Dante Alighieri: La Divina Commedia. Prevel in razložil J. D. — Večerna pesem. Igo Gruden. — Od Kranja do Brezij. Ivan Pregelj. — Nad grobom vseh sem roža. Lrance Bevk.

Književnost: Dr. Mihael Opeka: Rimski verzi. A. M. — Alojzij Gradnik: Padajoče zvezde. Izidor Cankar. — M. Elizabeta: Iz moje celice. Izidor Cankar. — Hrvatska škola 1916. France Bevk.

Glasba: Mozartov Requiem. Dr. Fr. Kimovec. — Matični koncerti. Stanko Premrl. — Ondričkov koncert. Stanko Premrl.

To in ono: Anarhija v slovenski pisavi. Jan. Kalan. — Prešeren, Bürger, Herder. Dr. I. Pregej. — Renee Erdős. Ivan Mrak. — Mazepovec. Josip Abram.

Drobiž: Rdeče vrste. France Bevk. — Domače novice. Ivan Cankar. — Inter arma. — Zimska vojna. — Beseda o slovestvenih razmerah na Nemškem. — Mesečna noč. France Bevk.

Naše slike: Mladenč. Lorenzo Lotto. — Mati Božja v zelenju. Rafael Sanzio. — Zdravnik Parma. Tizian Vecellio. — Lady Seymour. Hans Holbein j. — Infantinja Margarita. Diego de Silva Velázquez. — Lastni portret. Rembrandt Harmensz van Rijn.

Naročnina 10 K., za dijake 7 K.

rija in oklopni avtomobili so uspešno zadrževali prodiranje generala Kressa in mu pri tem prizadali težkih izgub, dočim so bile naše izgube malenkostne. Vjet je tudi bil poveljnik 55. turške divizije s štabom vred. Naše čete so zavzele obrambno črto južno od Gaze in Vadi Ghuzze. Dne 27. marca so nas Turki začeli napadati z veliko silo, toda brezuspešno. Oddelek naših jezdecev na velblodih je razpršil in zapodil v beg eno turško kavalerijsko brigado. Celokupne turške izgube znašajo 8000 mož, vjeli smo 950 Turkov. Naše izgube znašajo 400 mož. Razporeženje naših čet je v kljub pomanjkanju vode izborno. Turška poročila, ki pravijo, da znašajo naše izgube 3000 mož, so popolnoma napačna. Zasedeno turško ozemlje se nahaja trdno v naši oblasti.

Avstro-ogrške baterije pri Gazi.

V bitki pri Gazi so uspešno sodelovale tudi avstro-ogrške baterije in so prizadale Angležem ogromne izgube.

Politične vesti.

Cesar Karel in cesarica Cita v Nemčiji. Dne 3. aprila sta se odpeljala naš cesar Karel in cesarica Cita v nemški glavni stan, da obiščeta nemškega cesarja Viljema. Cesarsko dvojico sta spremljala naš zunanji minister grof Czernin in načelnik avstrijskega generalnega štaba, general pehote pl. Arz. O tem obisku piše berlinski „Lokalanzeiger“: Ker spremlja avstrijsko cesarsko dvojico tudi načelnik avstrijskega generalnega štaba in avstrijski zunanji minister, je pripisovati obisku avstrijske cesarske dvojice v nemškem glavnem stanu posebno veliko politične važnosti. Dne 4. aprila sta se naš cesar in cesarica ob 3. uri popoldne zopet vrnila na Dunaj.

Na dunajski borzi. Ker se je ameriška vlada izjavila, da se nahaja v vojnem stanju z Nemčijo, je bilo razpoloženje na dunajski borzi manj ugodno in tudi cene mnogih vrednostnih papirjev so precej padle. Isto se je tudi na budimpeštanski borzi pojavilo.

Odstop justičnega ministra. Cesar na predlog Clam Martinica ni sprejel demisije justičnega ministra barona Schenka. Tudi vse vesti, da sta odstopila Spitzmüller in Kroatin, ne odgovarjajo dejstvom.

Tri „Legine“ šole — hrvatske. Iz Sv. Vinčenta v Istri se poroča: Dne 25. marca je bila komisija okrajnega šolskega sveta v Sosičih (občina Kanfanar), ker so tamošnji prebivalci prosili, da naj se v njihovi „Legini“ šoli otvori hrvatska šola. Vsi starši so se pri komisiji izjavili za hrvatski učni jezik. — Drugi dan je bila komisija v Krmedu (občina Bale), kjer se nahaja prekrasno „Legino“ poslopje. Tudi tukaj so se izjavili vsi starši za hrvatsko šolo. — Isti dan popoldne je bila komisija v Štokovcih, kamor je pridružena vas Bokordiči (občina Sv. Vinčena), ki ima tudi lepo „Legino“ šolsko poslopje. Tudi tukaj so se izjavili vsi dosedanji Lahoni za hrvatsko šolo.

Pomiloščenja v Bosni in Hercegovini. Cesar je izdal dne 20. marca 1917. pomiloščenje za Bosno in Hercegovino, na katere temelju je oprostil ostane kazni 111 kaznjencem ter so bili takoj izpuščeni iz zaporov.

Avstrijski parlamentarci v Carigradu. Dne 21. aprila bodo odpotovali zastopniki raznih avstrijskih parlamentarnih strank v Carigrad Potovanja se udeleži tudi predsednik dr. Sylvester.

Tedenske novice.

Vesele velikonočne praznike, v kolikor so sedaj sploh lahko vesel, želimo svojim naročnikom Vsi, od cesarja do najbornejšega državljan, kopravimo že po miru, molimo in delamo zanj. Toča srca naših nasprotnikov se so zakrknjena. Da bi vstali Kristus strl tudi lopino njihovega trdega srca ter položil naš željo po miru!

Cenjenim naročnikom! Tistim naročnikom, ki še niso poravnali naročnine za „Stražo“ za l. 1916, smo napravili na ovitku današnje številke še enkrat dva rdeča križa, naročnikom pa, ki imajo plačan list samo do 1. aprila 1917 ali pa tudi manj, smo pa napravili na ovitku eden rdeč križ. Vse cenjene naročnike nujno prosimo, da storijo svojo dolžnost in poravnajo naročnino, da jim ne bo treba lista ustavljati!

Ponedeljkova Straža izide v torek samo, ako se med prazniki kaj posebnega zgodi. V odškodnino pa dobijo naročniki ponedeljkove Straže „Slov. Gospodarja“, katerega onim, ki so njegovi stalni naročniki, ni treba vračati.

Cerkvene vesti iz koroške škofije. V pokoj je stopil č. g. Primož Matevžič, župnik v Ingolstalu. — Prevzvišeni knez in škof dr. Adam Heffer je izdal pastirski list, v katerem se prisrčno zahvaljuje za vse darove, poslani za njegovo akcijo za reveže, za vso izkazano ljubezen in požrtvovalnost.

Težko operacijo je pred dnevi prestal v Gradu vojni kurat in duhovnik lavantinske škofije, č. g. Josip Vrečko. Sedaj je baje že izven nevarnosti.

Dr. Janko Serbec †. Zemeljski ostanki dr. J. Serbec, ki je umrl v srbskem vjetništvu, so se dne 23. sušca v navzočnosti njegovega nečaka, šumarskega predstoinika smederevskega okraja, nadporočnika Vojka Koprivnik v Čačaku dvignili, se prepeljali v Maribor in se tu dne 31. sušca v rodbinskem grobu položili k večnemu počitku.

Odlikovanje generala-Slovenca. Vojaški službeni znak II. vrste za častnike je dobil generalni major Globočnik Gustav.

Visoko odlikovanje. Cesar je povzdignil senatnega predsednika p. i. najvišjem sodnem dvoru, tajnega svetnika Franca Žohar, v viteški stan.

Priznanje. Dobrebransko ministrstvo je z dekretom izreko pohvalno priznanje za izvrstno službovanje stotniku 26. dobrebranskega pešpolka Rudolfa Majstru v Mariboru.

Odlikovana slovenska učiteljica. Učiteljica na Vranskem Rihard Pestevšek, sedaj poročnik 26. dobrebranskega pešpolka, in Alojzij Malenšek, učitelj v Konjicah, sedaj nadporočnik 26. dobrebranskega pešpolka, sta bila odlikovana s Signum laudis.

Novi konservatorji na Slovenskem Štajerskem. Za konservatorje osrednje komisije za ohranjanje spomenikov so bili na Slovenskem Štajerskem za dobo treh let imenovani sledeči: Za cerkvene spomenike v mariborskem mestu in v mariborskem političnem okraju dr. Franc Kovačič, profesor bogoslovja v Mariboru, za necerkvene pa Fr. Friedrigger, arhitekt v Mariboru; za mesto Celje, za politična okraja Celje in Slovenjgradec Oton Eichler, profesor celjske gimnazije; za mesto Ptuj in za ptujski politični okraj Viktor Skrabar, notarski kandidat v Ptuj.

Jubilej „Slov. Naroda“. Dne 2. aprila je stopil „Slov. Narod“ v svojo petdeseto leto. Začel je izhajati dne 2. aprila v Mariboru pod urednikom Antonu Tomšičem. L. 1872 se je preselil v Ljubljano.

† Peter Paulin. Od Sv. Jurija v Slov. gor. se nam piše: Dne 25. marca t. l. je pri nas umrl gosp. nadučitelj Peter Paulin vsled pljučnega vnetja, katerega si je kot komisar pri zadnjem rekviriranju z ta nakopal in obolel. Rojen je bil dne 27. junija 1863 v Spod. Dupleku župnije Sv. Martina pri Vurbergu. Ljudsko solo je končal doma in učiteljske dovršil v Mariboru, kjer je napravil tudi izpit za meščanske šole. Učiteljeval je v Majšperku, na Ptujski gori, pri Sv. Vidu niže Ptvoja in pri Sv. Petru poleg Maribora. Nadučiteljsko mesto je nastopil pri Sv. Juriju v Slov. gor. dne 1. okt. 1904. Tu je deloval za blagor ljudstva in izobrazbo mladine. Storil je veliko dobrega. Kako ga je spoštovalo ljudstvo in ga ljubili tovariši, pokazal je obilen in lep pogreb, katerega so se udeležili šolska mladina, krajevni šol. svet, obilo občinstva in mnogo tovaršev. Ostani nam v blagem spominu in krila te zemlja lahka! R. T. P.

Bakteriolog pl. Behring umrl. Dne 31. marca je v Berlinu umrl izumitelj zdravilnega sredstva serumu proti davici, sloveči bakteriolog profesor pl. Behring. Imenovan je bil nositelj Nobelove častne nagrade.

Draginjske doklade koroškemu učitelstvu. Koroški deželni zbor je tudi za tekoče leto dovolil koroškemu učitelstvu draginjske doklade, ki so za 40—50 od tokov vse kakor v preteklem letu.

Draginjske doklade vpokojenih učiteljev. Iz krogov vpokojenih učiteljev se nam piše: Radostnim in hvaležnim srcem je sprejelo vpokojeno učitelstvo vest, da se je naš deželni odbor pri podelitvi draginjskih doklad blagodušno spomnil tudi vpokojene učitelstva. Časniki so prinesli tudi vest, da se bo prva polovica te doklade izplačala dne 1. marca t. l. Mesec marec je minul, a učitelstvo še vedno zaman čaka težko pričakovane nakaznice. Kaj neki je vzrok, da deželni šolski svet vpokojenemu učitelstvu ne nakaže te doklade? Mar misli, da je ni potrebno in da še lahko čaka? Učitelj-veteran je na enako vprašanje odgovoril: „Le čakajmo in trpimo, ker za nas velja načelo: Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan itd.“

Slovenski vojaki na fronti za Brežice. Iz bojišča se nam piše: Podpisani slovenski fantje od 20. lovskega baona, 1. stotnije, pošljamo slovenskim poročencem po potresu mali znesek. Obenem izra-

izvedela, tudi brezplačno. G. Podobnik gre nam sirotam v vsakem oziru na roko, nam daje nasvete in brez godrnjanja ugotovi našim željam. Čitala sem, da je bilo letos več mož iz okraja in mesta odlikovanih. Po mojem mnenju si tudi g. Podobnik zasluži, da bi se ga od pristojne strani priporočalo za kako primerno odlikovanje. — F. K., žena iz franske lare.

Maribor. Društvo za otroško varstvo in mladinsko oskrbo za mariborski sodni okraj je imelo dne 29. marca svoj občni zbor. Predsednik, deželosodni svetnik Sterger, je podal poročilo o delovanju društva. Blagajniku, č. g. župniku Štrakl, se je za njegovo vsestransko delovanje v prid društvu izrekla zahvala. Volitev načelstva se je preložila na prihodnje leto. Z obžalovanjem moramo povdarjati, da je za to, velevažno društvo tako malo zanimanja. Čudno je tudi, da se je sklenilo, občine Studenci, Pobrežje, Tezno, Krčevine in Leitersberg izločiti iz društva za okraj in se jih pridruži društvu mesta Maribor. Okoliške občine spadajo v področje okrožja kmetijskih občin in ne pod mesto Maribor.

Maribor. Bajce dobi Maribor v kratkem še eno javno lekarno za dele koroškega predmestja. Za lekarniško koncesijo je prosil mag. pharm. Karl Kau-tecky v Mariboru.

Maribor. V bivši Balonovi hiši v Edmund Smidovi ulici se bo nastanila električna centrala za električni tok iz Fale. Te dni so začeli v spodnjih prostorih te hiše delati obširne priprave, da se centrala čimprej uredi. Na jesen bodo že bajce začele greti v mestu prve električne svetilke.

Maribor. V sredo, dne 11. aprila se bo zopet pričelo z rednim poukom na mariborskih meščanskih in ljudskih šolah

Maribor. Okrajno glavarstvo nam piše: Ker je na glavnem kolodvoru vsled izvršene ločitve vojaškega od civilnega potnega prometa ostala za civilne potnike samo ena čakalnica na razpolago, katera je pri velikem navalu potnikov navadno jako prenapolnjena, je okrajno glavarstvo že mesec decembra 1915 na merodajnih mestih uplivalo na izboljšanje in povečanje čakalnic za civilne potnike. Kakor se je c. kr. okrajnemu glavarstvu že dne 17. januarja 1916 naznanilo, je prometno ravnateljstvo c. kr. priv. južne železnice dalo v restavracijski dvorani za potnike prvega in drugega razreda na razpolago nekaj miz. Kolodvorski restavrater se je o tem — tako pravi dotični dopis dalje — primerno obvestil ter se bodo te mize primerno označile.

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da je vojaštvo in podčastnikom prepovedano kupovati hrano v takozvanih ljudskih in vojnih kuhinjah, ki se nahajajo v področju mariborske mestne uprave.

Št. Ilj v Slov. goricah. Na Belo nedeljo po večernicah bo imelo naše Bralno društvo občni zbor združen s podučnim govorom, igro »Dve materi« s petjem. Dobiček prireditve je namenjen za vojne pohlajence. Vabimo sosede in domačine. — Naša župnija je poslala po potresu poškodovanim Brežičanom lep znesek 283 K, 181 K se je nabralo v cerkvi, 102 K pa je darovalo naše Bralno društvo.

Sv. Lenart v Slov. gor. Občinski odbor občine Čermliješek je sklenil, da kraj Zavrnh, ki spada v področje občine Čermliješek, spremeni svoje ime v Zalvrh (nemško: Sauberberg). Ker je celi kraj zelo lep ali žal, je zelo primerno novo predlagano imenovanje; Zalvrh. Imenovani kraj je eden najboljših vinogradnih krajev celega okraja. Okrajno glavarstvo še dosedaj ni odgovorilo.

Velika Nedelja. Dvojnica smrt v teku enega tedna. Bridko preizkušnjo je imel prestati g. župni upravitelj pri Sv. Miklavžu in njegov brat Jakob Mesko, župan pri Veliki Nedelji. Pred enim letom, 16. marca 1916, njima je nagle smrti, zadeta od padajočega hrasta umrla ljubljena sestra Pepika Mesko in letos 24. marca so njima umrli blaga mati in 29. marca pa še dragi oče. Mati so že 3 $\frac{1}{2}$ leta hučo trpeli vsled mrtvouda in ob materini smrti so na bolniško posteljo se vlegli vsled pljučnega vnetja še njun dragi oče ter se v teku enega tedna preselili za materjo v večnost. Istočasno z očetom je zbolela tudi skrbna postrežnica matere, sestrana Elizabeta Bezjak, ki pa še dozdej, hvala Bogu, živi. Kako priljubljeni so bili starši teh nesrečnih bratov, ki sta v enem tednu postala siroti, sta kazala obilno obiskovana pogreba. Pri pogrebu je obojekrat ginljivo govoril svetinjski g. župnik Bratušek. Kakor sta bila v življenju 47 let v ljubezni združena, tako sta se daj po smrti. Bog jima daj večni mir in pokoj!

Poljčane. V Gradcu je umrl Jurij Hafenrichter, vodja tovarne za izdelovanje pohištva na Zbelovem pri Poljčanah. Umrl je bil soustanovitelj nemške šole v Poljčanah in eden glavnih stebrov nemštva na Slovenskem Štajerskem. Pokopan je bil na graškem protestantskem pokopališču.

Celje. Meso za manj premožne sloje prebivalstva se bo po nižani ceni 2 in 4 K za kilogram

prodajalo pri mesarjih Frideriku Škoberne in B. Knezu in sicer se bo prodajalo ob sredah in sobotah, tožadevne karte se dobijo na rotovžu v prtiličju in sicer ob torkih in petkih. Potrebni držbiž mora imeti vsaka stranka pri sebi, da se z menjanjem denarja ne trati časa. Tudi pasoda in papir, v katerega se meso za riže, naj ima vsaka stranka pri sebi.

Zadnja poročila došla v petek dne 6. aprila.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 5. aprila.

Italijansko bojišče.

Vsled jasnega vremena vobče živahnejše artilerijsko delovanje in živahnejše delovanje zrakoplovcov, kakor v zadnjih dneh. Naši topovi, ki streljajo na veliko daljavo, so z dobrim učinkom obstreljevali sovražno parado čet vzhodno od Kormina. Italijanski mornariški zrakoplovci so metali bombe na Nabrežino in na Sestljan. Naši kraji v dolini reki Adiže in Arco so zopet bili v sovražnem artilerijskem ognju; v poslednjem kraju je bila močno poškodovana župna cerkev.

Vzhodno bojišče.

Razven nekaterih vspešnih podvzetij napadalnih oddelkov nič bistvenega.

Južnovzhodno bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 5. aprila.

Francosko bojišče.

Tudi včeraj se je nadaljeval hud topovski ogenj med Lensom in Arrasom. Severno od ceste Le ronne—Cambrai so Angleži po opetovano izjalovljenih sunkih zastavili zvečer močne čete za nove napade, katerim so naše čete prizadiale zopet precejšnje izgube in so se nato izognile. Južno-zahodno od Saint Quentin je francoska artilerija obstreljevala več ur naše postojanke, katere smo zapustili po noči in katere so nato brez boja zasedle sovražne infanterijske čete. Pri Laffauxu je bil francoski sunek odbit. Naše baterije so užgale skladišče za municijo pri Vendresse severno od reke Aisne. Pok in stres zemlje se je slišal 40 km zadaj za fronto. Učinkujoče pripravljeno in krepko izpeljano podvzetje severno od Reimsa je dobro uspelo. Prizadiali smo sovražniku krvave izgube ter vjeli čez 800 mož.

Vzhodno bojišče.

Južno od Rige so vdrle naše napadalne čete v sovražno postojanko, so razstrelile nekaj križi in se vrstile z vjetimi in s plenom. Pri Czepiele južno od mesta Brody so vjele naše čete v nekem sunku 41 sovražnikov in vplenile 1 strojno puško.

Na desnem bregu reke Seret pri Garleaci so vdrli poživevalni oddelki v rusko opiralnišče in se vrtili z 30 vjetniki in 2 metačama min.

Macedonsko bojišče.

Pri Črveni Steni zahodno od Bitolja so bili iztrgani Francozom nekateri jarki, ki so še ostali v zadnjih bojih v njihovi oblasti.

Pričetek mirovnih pogajanj?

Berolin, dne 5. aprila. 1917.

»Vossische Zeitung« poroča:

Marsikatera znamenja kažejo, da se je sprožila zadeva zaradi mirovnih pogajanj.

Sv. Oče za mir.

„Information“ poroča:

Kakor izvemo iz najboljšega vira, se uresničuje vest, da je uvedel papež resno mirovno akcijo. Nihče ni tako upravičen, da to blagonsko delo zažene in izvede, nego neumorni mirovni papež, in mi smo prepričani, da bo imelo to delo z božjo pomočjo najboljši vspeh.

Grof Tisza o miru.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza objavlja v listu „Igazmondo“ članek „Velika sobota“, v katerem pravi:

Zdi se, kakor da bi se na daljnem Vzhodu začelo svitati. Ali je to kaznjivo dejanje požigalca, ali pa pomeni blaginjo prinašajoča luč prve žarke vsahajajočega solnca iz daljave? Kako bi naj človek to z gotovostjo dognal? V nas pa se vzbujajo upanje, da je to res svit jutranje zarje. Trdnjavsko zidovje naših sovražnikov se maje in dobiva razpokline. Kar se godi sedaj v Rusiji in kar potrjujejo posamezna znamenja dogodkov, ki se pripravljajo drugod, lahko vzbujajo v naših dušah upanje, da bomo dobili dobrozaslužno plačilo za naše borbe. To plačilo pa obstoji edinole v resničnem, stalnem in res blagodejnem miru.

Zdi se skoro, kakor da bi se bil položaj na bojiščih olajšal. A žal, da se to ni zgodilo za doma ostale. Naša žetev je bila slabša, kakor kedaj poprej in tudi ugodnejša upanja naših zaveznih držav so se le deloma uresničila. Ogrski narod je moral v večji meri pokazati svojo izkušeno zmogljivost za prenašanje pomanjkanja in potrpežljivosti. Skrbeti torej moramo, da bomo shajali z živili do nove žetve, in da lakota ne bo vojakom izbila iz rok meča in ne bo udarila ljudstva. Božja Previdnost naj nam da kakor že tolikokrat, tudi sedaj za vse to junaštvo in patriotično požrtvovalnost našega ljudstva, da bomo za dosedanja pomanjkanja, ki smo jih v zadnjih letih prenašali brez godrnjanja, dobili bogato žetev.

Socialisti za mir.

Nemški socialistični voditelj Scheidemann je posebi načelstva nemške socialdemokratske stranke od-potoval v inozemstvo.

Iz Stockholma se poroča, da je švedski socialistični voditelj Branting odpotoval v Petrograd. Na Švedskem smatrajo, da je Brantingovo potovanje v Petrograd v zvezi z mirovnim posredovanjem. Branting pripravlja tla za zvezo med nemškimi in ruskimi socialisti.

Tudi voditelj danskih socialistov Bodrag je odpotoval na Rusko.

Kakor poročajo švicarski listi, se je zadnja nedeljo vršila v francoskem mestu Lyon velika prireditve socialistov in radikalcev za mir. Obhodov se je udeležilo čez 4000 ljudi.

Ruski delavci za mir.

Ruska delavska stranka priredi o (pravoslavni) Veliki noči kongres, na katerem bodo govorili in sklepali o miru.

Nobanega miru s Hohencolernci!

Angleški listi pozdravljajo Wilsonov govor za vojsko. „Daily Mail“ pravi: S Hohencolernci nobanega miru! Cel svet, razun malih držav, ki mejijo na Nemčijo, se je postavil Hohencolerncem po robu. „Morningpost“ pa piše: Četverosporazum se ne bori za uničenje nemškega ljudstva, ampak hoče le dokazati, da sedanja kultura ne dovoljuje več, da bi — zmagovala sila.

Vstop Amerike v vojsko — bližje miru.

„Manchester Guardian“ piše:

Vstop Amerike v vojsko še sedaj ne bo spre-menil splošnega strateškega položaja, a udeležba Amerike bo četverosporazumu omogočila, da se pričnejo pogovori o miru.

Avstrija in Amerika.

Privatno, zato je sprejeti vest z rezervo, se poroča z Dunaja, da bo Avstrija prekinila diplomatske zveze s Severno Ameriko, ako se bo res razglasilo vojno stanje med Ameriko in Nemčijo.

Ta vest je tembolj zagonetna, ker je severno-ameriški senat dne 5. aprila sprejel resolucijo, da obstoja med Ameriko in Nemčijo vojno stanje z 82 proti 6 glasovi.

V Adriji potopljen francoski P-čoln.

„Temps“ piše, da se je v Adriji potopil franco-ski P-čoln „Monge“. Posameznosti o uničenju čolna še niso znane.

Car v petropavlovski trdnjavi.

Stockholmski list „Aftonbladet“ poroča iz Harparande maloverjetno vest, da je carjeva družina z veliko kneginjo Marijo Pavlovno zaprta v znani petropavlovski trdnjavi.

„Straža“ in „Slovenski Gospodar“ se še prodajata v naslednjih krajih:

- Maribor:** tobakarna Ane Kresnik, Franc Jožefova cesta 55; tobakarna Katarine Maher, Magdalenski trg; tobakarna Jos. Ortaer, Schmidpl. 2; Panorama, Grajski trg 3; papirna trgovina Josipina Lagler, Schmidplatz.

Ptuj: tobakarna Marije Martini, Glavni trg. **Sterntal** pri Pragarskem: Matilde Cizel, baraka U. W. I.

Gornja Radgona: trgovec Franc Horvat.

Mala Nedelja: trgovec Franc Senčar.

Poljčane: organist Franc Fekonja.

Dobrna pri Celju: tobakarna in pekarija Alojzija Ropan.

Petrovče: trgovec Josip Polanec.

Nova cerkev pri Celju: trgovka Antonija Jankovič.

Laški trg: trgovec Josip Osolin.

Vransko: trgovec Ernest Brezovšek.

Kozje: tobakarna Vahčič.

Zagorje ob Savi: trgovec Karel Uršič.

Andric pri Gradcu: tobakarna Marije Schlacher.

Ljubno na Gornjem Štajerskem: trgovina Ruperta Nikl.

Dunaj: Papirna trgovina Katarine Peštal, III. okraj, Schützengasse 30.

Ivan Habjan, posestnik in gostilničar v Smarju pri Jelšah, Spod. štajersko, ima dve kobili (prami) stari po dve leti, visoki 15 1/2 pesti, široke pasme na prodajo. Cena po dogovoru. Kobili sta vsaki čas na ogled.

Pridna in pošena deklica, slov. in nemškega jezika zmožna, se sprejme kot prodajalka in podpora gospodinj, v trgovini z steklom in galaaterijskim blagom S. Kovačič, Radgona.

Istotam se sprejme tudi učenec, Par volov napredaj 1 1/2 l. stari, Cigleze 49, Vurberg Ptuj.

Triglasna pesem „V strelskem jarku“ se z lepo naslovno sliko se dobi pri nje skladatelju A. Koslju šolsk. ravnatelju v Središču in v vseh slov. knjigotržnicah. Cena samo 16 v izvod. Pri večjem naročilu znaten popust.

Prodaja se **MLIN.** Mali umetni mlin s lepim stanovanjem, gosp. darakim poslopjem sadjem in brajdami v bližini Maribora. Vode tudi v suhem času dosti. Cena 9000 K. Natančneje pri Karel Novak-u, Hoče pri Mariboru.

„Usnjehran“

je najboljšo postavno zavarovano sredstvo za ohranitev dragih podplatov. Sredstvo je preskušeno, utrdi podplate, podvoji njihovo trpežnost ter učinkuje izborno proti vremenskemu uplivu. Zatoraj velik prihranek. Za dva para podplatov zadostuje ena steklenica. Prosto poštne pošilja dve steklenici za 4 K. (Denar naprej). R. Starovašnik, Konjice, Štajersko. Trgovci in prodajalci dobe popust.

Čevlji z lesenimi podplati.

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi s kožuho.

Št. 26—28	K 14.—
„ 29—34	K 17.—
„ 35—38	K 20.—
„ 39—41	K 23.—
„ 42—46	K 26.—

Pošiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena. Poština in stroški pošiljanja do 5 kg 1 K 40 vin.

M. SCHRAM, Maribor ob D. GOSPOSKA ULICA.

Izborne gumijevе podplate,

ki so boljši kot sedanje usnje, trpežne in nepremotljive priporočajo v nakup in razpošilja **Rudolf Starovašnik, Konjice, Štaj.**

CENA: za moške K 5.50, za ženske K 4.50 in za otroke K 3.50 par.

Denar naprej ali po povzetu. Obdelati se dajo ravno tako kot podplati iz usnja. 256

Semena

zanesljivo kaljiva kupujte samo pri tvrdki **Ivan Ravnikar-Celje.** Na primer: deteljno seme, peso Mamut, rdečo in rumeno, različno travno seme, vrtno in cvetlično po najnižjih dnevnih cenah.

Kupim

domačo slivovko, čebelni vosek, vinski kamen vsako množino po najvišji ceni. Ponudbe naj se pošljejo: Iv. Šerec, trgovec, Maribor, Tegetthoff-ova ulica 57.

Kupci pozor!

Enonadstropna hiša v sredi mesta Maribora, obstoječa iz 6 sob 5 kuhinj in z vsemi potrebnimi prostori, zelo dobro stavljena, se zaradi družinskih razmer takoj po nizki ceni proda. Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

Novo! Slamnate šolne (čevlje) Novo!

za dom priporočam kot nadomestilo za drago usnjeno obutev posebno za delo v sobah. Dobro trpežno blago. Pošljejo se najmanj 5 pari za 9 kron prosto poštne. Denar prosim v naprej, ker je pošiljatev po povzetu predraga. Naročila sprejema **R. Starovašnik, Konjice, Štaj.** Trgovcem popust. Poskusite, ne bode Vam žal. 161

Na Kalvarijo!

30 Križevih potov. Ljudska izdaja. Spisal Franč. Ser. Šegula. Mala 8a. 640 strani.

- Pregled vsebine:**
- 1. Križev pot romarjev na Križevi cesti v Jeruzalem. — 2. Križev pot jeruzalemskih frančiškanov (l. 1876). — 3. Novejši jeruzalemskih frančiškanov. — 4. K. p., navadno Rimski imenovani. — 5. K. p., sv. Leonharda Porto-Mauriskega. — 6. K. p., sv. Alfonza M. Liguori. — 7. K. p., kardinala Pavla Melchers-a. — 8. K. p., (splošni) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 9. K. p., slov. amerik. škofa Friderika Barage. — 10. Pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom. — 11. V čast Srca Jezusovega. — 12. Na dan sv. obhajila. — 13. K. p., (stanovaki) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 14. Za društvo sv. Jožefa krščan-kih mož. — 15. Za društvo sv. Ane krščanskih žen. — 16. Za delavce in služabnike. — 17. Za mladeniče (A. M. Slomšekov). — 18. Za dekleta (Slomšekov). — 19. Za Marijanske kongregacije deklet. — 20. Za družbo Marijinih otrok. — 21. Za šolarje (priprava na prvo sv. obhajilo). 22. Za redovnike in redovnice (obnovitev samostanske objube). — 23. K. p., za adventni čas. — 24. Za predpepelnični čas. — 25. Za postni čas. — 26. K. p., na Veliki petek. — 27. Za čas posebnih stisk in nadlog. 28. Za čas vojske. 29. Za verne duše. — 30. Memento mori! Sledi popoln molitvenik obsega-joč „mašo v čast trpljenja Jezusa Kristusa“ vse litanije, spovedne in obhajilne molitve, razne molitve in pobožnosti o trpljenju Jezusovem, pesmi i. t. d.

Ko pridete v Maribor, dajte si je v prodajalni tiskarne sv. Cirila predložiti na ogled; ali pa jo naročiti takoj po pošti. Dobi se knjiga v treh različnih vezavah: 1. z rdečo obrezo za K 2.50. 2. z zlato obrezo za K 3.20. 3. krasna izdaja za K 3.50. Po pošti poslan stane vsak komad 20. vin. več. Kdor si knjige po pošti naroči, naj pošlje denar po naznaci naprej in naj priloži za vsak komad 20 vin. za poštnino.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltarjev, kipov, vojnih spominskih plošč, kakor tudi prenovljeaje istih ohranite po končani vojski nazemu slovenskemu umetniku-podobarju in pozlatarju **Ivanu Sojč** Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obračunajo: navadno po 4 1/2%, pred trinosašni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo k kapitalu. Za zbiranje po pošti se poštno hranilno poličnico (77.273) za razpolago. Rentni dohodki plača posojilnica sama.

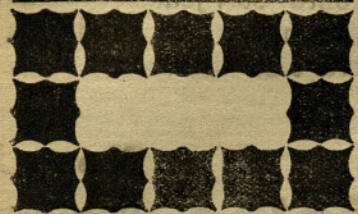
Posojila se dajajo v Mariboru in okolici po 6 1/2%, na vsa posojila se plačajo obredne stroške. Posojila se dajejo na rok ali do izplačila. Posojila se dajejo tudi na razpolago domače hranilne nabiravnike.

Uradne ure se vsako mesec od 1. do 15. dne vsakega meseca. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiravnike.

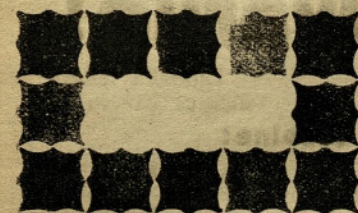
Pojasnila se dajajo na prošnje prejema vsak delavnik od 9. do 11. ure vsakega dne od 9. do 1. ure vsakega dne.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

V večje dobro urejeno mešano trgovino želi 15 let staro, močno in zdravo dekle, vešč slovenskega in nemškega jezika stopiti v uk. Iv. Selič pekarija Laški trg.

**Slovinci,
Naročajte
in razširjajte
Stražo!**

Ivan Ravnikar

NA DEBELO! trgovina špecerijskega, kolonijal- NA DROBNO!
nega blaga barv in zaloga mine-
ralnih voda

CELJE — Graška cesta šte. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen,
kumno, janež, pristno strd in vosek.

**Vsako množino
vreč**

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

URE
Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocenovni, srebrnine in sprecitali veči po vsaki ceni.

Tudi na obroka. - Nustr. cenik zaostoj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 3-60
Pristna srebrna ura	K 7-
Original omega ura	K 24-
Kuhinjska ura	K 10-
Budilka niklasta	K 8-
Poročni prstani	K 5-
Srebrne veržice	K 2-

Vedletno jamstvo.
**Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach**
urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 28
Kupujem zlatino in srebro.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Za vsako uro se jamčil

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor
urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

OBČINSKIM URADOM

se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v Mariboru zopet na razpolago **Prošnje** in **Potrdila** za klanje telet in mlade zivine.

Umetni SIDA je štirikrat cenejši kot pravi med ter bolj redilen nego meso in jajca. Rabi se kot maža na kruh, za pecivo in močnata jedila, pospešuje prebavo, lajša bri-pavost, zapoko, zasizenost, obenem pa tudi krepi itd. Poskus Vas prepriča o isvrstnosti umetnega medu! Zavojček velja 35 vin. Naroča se pri: **Josip Berda's, Ljubljana Zeljarska ulica šte. 13.** Po pošti se pošilja najmanj 12 zavojčkov za 4 krome.

Kaligarna, umetnine in muzikalije.
Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX**
Za gostilničarje: Papirnatte servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

VELIKA UMETNOST

v slučaju nagle smrti obuditi **popolni kes.**
Vsem, ki v Boga verujejo, v duhovno pomoč 16 malih stranih.

Tisk in založba tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Ta drobna knjižica prihaja pač o pravem času! Če kdaj, je potrebno v sedajnih dneh velikega umiranja, da je vsakdo temeljito podučen o slučajih nagle smrti! Najprva in najpotrebnejša molitev za umirajoče je popolni kes. Na sodnji dan še le bomo izvedeli, koliko duš se je rešilo z obujenjem popolnega kesa še v zadnjem trenutku. Učenjak Francelin, se je izrazil nekoč: „Ko bi mogel prepotovati kot pridigar dežele, o ničemur bi ne pridigoval tolikokrat, kakor o popolnem kesu.“ Glejte nauk o popolnem kesu! Vam podaje ta knjižica. Dragi čitatelji! Sezite pridno po tej knjižici. Naročite si jo za sebe, pa pošljite jo tudi svojim možem in sinovom na bojišče.

Cene: 1 komad 8 h, 15 komadov s poštnino vred 1 K, 100 komadov s poštnino vred 5 K. Manj kakor 15 komadov se po pošti ne pošilja. Denar je treba poslati naprej.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! **Na drobno!**

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogalo zalogo steklene in per-celanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

sprejema vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnikne knjige, brošure, sienske in druge koledarje.

Za vs. kupnijske urade: spovedne in misijske listke s šrnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke s natison glave ter razne oznainne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne savitke, oznainila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, savitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s šrnim in drugobarvnim tiskom. Za posejilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko saključke, društvene snake, vabila itd.

Brzojavni naslov:
**Cirilova tiskarna
Maribor**

**Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta šte. 5**

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatljic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pisarnskega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stonake), razpala vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinjke, Akapitirji. — Štamblitje za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

SIROLIN

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se boleznin nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašerom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vodušljivi, katerim Sirolin enostavno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehem na splošni počutek.

